

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 3 czerwca 2016 r. do 25 maja 2017 r.

Cecylia Iwaniszewska
Toruń

1. Członkowie Towarzystwa

Towarzystwo Miłośników Torunia liczy obecnie 142 członków, z czego w kole śródmiejskim 111 osób, w sekcji krótkofalowców 17, w kole podgórskim 14. W okresie sprawozdawczym do Towarzystwa wstąpiło 7 osób: Piotr Kołodziejczak, Krzysztof Połec – Koło Podgórz, Andrzej Szmak, Katarzyna Tomkowiak, Alina Trejgell, Jacek Tylicki, Anna Urbańska – Koło Podgórz. Z grona członków i działaczy Towarzystwa odeszli m.in.:

- 3 czerwca 2016 r. Zofia Chyła-Belkot, 70 lat, polonistka, redaktor *Słownika Polszczyzny XVI w. PAN* oraz wielu wydawnictw ToMiTo,
- 23 listopada 2016 r. Bohdan Rymaszewski, 81 lat, konserwator zabytków, wykładowca UMK, prezes ToMiTo w 1972 r., członek honorowy Towarzystwa od 1980 r.,
- 31 stycznia 2017 r. Jerzy Matyjek, 90 lat, lekarz neurolog, katolicki działacz społeczny, radny miasta Torunia,
- 8 lutego 2017 r. Andrzej Tomczak, 94 lata, historyk, profesor UMK, laureat „Złotego Astrolabium” z 2014 r.,
- 21 lutego 2017 r. Aniela Tulibacka-Grzybowska, 95 lat, długoletni członek Towarzystwa.

2. Walne Zebranie i władze Towarzystwa

Na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym w dniu 25 maja 2017 r. wybrano nowe władze Towarzystwa. Zarząd tworzą: prezes i redaktor „Toruńskiego Słownika Biograficznego” Krzysztof Mikulski, wiceprezesa – Piotr

Oliński i Michał Targowski, sekretarz – Katarzyna Tomkowiak, skarbnik – Piotr Birecki, przewodniczący sekcji historycznej – Krzysztof Kopiński, przewodnicząca koła podgórskiego – Ludmiła Stadnicka-Kozłowska, przewodniczący sekcji łączności z mediami – Wiesław Nowosad, przewodniczący sekcji do spraw wizerunku miasta – Roman Spandowski, przewodniczący sekcji krótkofalowców – Mariusz Thomas, przewodnicząca sekcji wydawniczej i redaktor „Rocznika Toruńskiego” – Agnieszka Zielińska, członkowie Zarządu: Cecylia Iwaniszewska, Jarosław Kłaczek, Kamila Maj, Sławomir Pułkownik, Andrzej Szmak, Jolanta Wasiewska.

Komisję Rewizyjną Towarzystwa tworzą: przewodnicząca – Stefania Sieracka, członkowie – Jacek Tylicki, Andrzej Warot.

W okresie sprawozdawczym Zarząd zbierał się 3 razy na zebraniach protokołowanych, a Prezydium spotykało się częściej dla załatwienia bieżących spraw. Komisja Rewizyjna zebrała się dnia 27 kwietnia 2017 r. dla oceny działalności Zarządu.

Biuro Towarzystwa prowadzone jest przez pracującą na pół etatu Joannę Danutę Horyzę, która prowadzi również księgowość. Biuro mieści się w budynku przy ul. Podmurnej 60, należącym do Gminy Miasta Toruń. Towarzystwo użytkuje tam pomieszczenie biurowe na I p. o powierzchni 21,35 m². Ryczałtowa opłata miesięczna za media wynosi 350 zł. Biblioteka Towarzystwa, licząca obecnie 678 tomów oraz wszystkie wydawnictwa znajdują się w tym samym pomieszczeniu biurowym.

Stroną internetową Towarzystwa zajmują się Wiesław Nowosad i Joanna Danuta Horyza. Strona dostępna jest pod adresem: www.tomito.cba.pl.

3. Działalność Towarzystwa

Już od wielu lat działalność Towarzystwa Miłośników Torunia na rzecz miasta Torunia obejmuje następujące dziedziny: współdziałanie z władzami miasta, popularyzowanie wiedzy o Toruniu oraz wydawanie publikacji związanych z dziejami Torunia.

Współdziałanie z władzami miasta

Do konkursu „Toruń w kwiatach” zgłosiły się w 2016 r. 93 osoby opiekujące się 48 balkonami i 45 ogródkami przydomowymi. Komisja konkursowa działająca w składzie: Elżbieta Thomas – przewodnicząca, Ludmiła Stadnicka-Kozłowska, Alina Dauksza-Wiśniewska (fotograf) – członkowie z ramienia ToMiTo oraz ogrodniczki Wiesława Dudzińska i Lilia Kowalska, dokonała oceny zgłoszonych obiektów w dniach: 4, 6, i 20 lipca 2016 r. Przyznano 37

nagród pierwszych, 40 nagród drugich, 7 nagród trzecich, 9 wyróżnień, a 3 osoby otrzymały nagrody Prezydenta, statuetki „Flisaka”. Nagrody i dyplomy wręczono w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego w dniu 14 października 2016 r. równocześnie z zakończeniem konkursu „Toruń ogrodem”, organizowanego przez prezydenta miasta Torunia. Uroczystość otworzył dyrektor Wydziału Środowiska i Zieleni Urzędu Miasta Szczepan Burak. Prezydent Michał Zaleski stwierdził, że Toruń jest miastem pięknej architektury i zieleni, która zajmuje 38% powierzchni miasta. Wiceprezes ToMiTo Piotr Oliński powiedział: „Lubimy zielen, kochamy zielen; cieszymy się, gdy przyjeżdżający goście mówią, że Toruń jest »miastem zieleni«”. W czasie wręczania dyplomów i nagród uczestnicy spotkania obejrzeli na ekranie w Sali Mieszczańskiej najpiękniejsze balkony i ogródki w fotografii Aliny Daukszy-Wiśniewskiej.

Dnia 1 listopada 2016 r. została przeprowadzona tradycyjna, już czternasta, kwesta na cmentarzu św. Jerzego przy ulicy Gałczyńskiego. W akcji prowadzonej wspólnie przez Towarzystwo Miłośników Torunia i Urząd Miasta Torunia brało udział około 40 osób. Byli to członkowie Zarządu ToMiTo, członkowie Zarządu Miasta z prezydentem Michałem Zaleskim, przedstawiciele władz samorządowych z marszałkiem Piotrem Całbeckim, przedstawiciele nauki i kultury z rektorem UMK prof. Andrzejem Tretynem. Na renowację zniszczonych nagrobków na cmentarzu św. Jerzego zebrano w czasie kwesty kwotę 13 144,90 zł. Ofiarodawcom wręczano kolorowy folder z opisem odnowionych nagrobków.

Dnia 18 października 2016 r. odbył się odbiór prac renowacyjnych na cmentarzu św. Jerzego. Komisja w składzie: prof. Jadwiga Łukaszewicz oraz mgr Karolina Witkowska z Wydziału Sztuk Pięknych UMK, dr Anna Kałucka z biura Miejskiego Konserwatora Zabytków, mgr Małgorzata Litwin z Wydziału Komunikacji Społecznej i Informacji Urzędu Miasta, dr Arkadiusz Kierys kierujący pracami renowacyjnymi z ramienia ToMiTo oraz dr Cecylia Iwaniszewska, sekretarz ToMiTo, oglądała odnowiony nagrobek Adolfa Legiejki, wysłuchała objaśnień o renowacji oraz zakwalifikowała do prac konserwatorskich w następnym roku nagrobek rodziny Araczewskich. Nagrobek ten, położony przy centralnej alei cmentarza św. Jerzego, ma znaczne walory artystyczne. Komisja obejrzała także nagrobek rodziny Raapke, przy którym w dalszym ciągu prowadzone są prace renowacyjne, oraz obejrzała ubytki przy metalowym ogrodzeniu nagrobka rodziny Kazimiery Karnickiej-Biuszel, odrestaurowanym w 2012 r.

Członkowie Zarządu Krzysztof Kopiński i Cecylia Iwaniszewska współdziałali z Komisją Polityki Społecznej i Zdrowia oraz Kultury i Promocji

Rady Miasta w sprawach dotyczących nazewnictwa ulic i placów. W dniu 10 października 2016 r. w siedzibie ToMiTo odbyło się spotkanie z członkiem Rady Miasta Karolem Wojtasikiem. Radny wystąpił z projektem nazwania skweru obok pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego imieniem poety Władysława Bełzy. Członkowie ToMiTo ustosunkowali się negatywnie do tej propozycji. W spotkaniu uczestniczyli z ramienia ToMiTo wiceprezes Michał Targowski oraz Krzysztof Kopiński i Cecylia Iwaniszewska.

Dnia 11 kwietnia 2017 r. prezydent miasta Torunia zorganizował spotkanie dotyczące Strategii Rozwoju Miasta Torunia do 2023 r. W spotkaniu wziął udział Michał Targowski, wiceprezes ToMiTo.

Popularyzacja wiedzy o Toruniu

W dniu 27 lutego 2017 r. zakończono konkurs na prace magisterskie i licencjackie o tematyce toruńskiej. W spotkaniu, które odbyło się w Sali Rady Ratusza Staromiejskiego, oprócz Zarządu udział wzięli wiceprezydent Andrzej Rakowicz oraz dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Zbigniew Derkowski.

Komisja w składzie: przewodniczący – Krzysztof Kopiński i członkowie – Agnieszka Zielińska i Piotr Birecki przyznała następujące nagrody i wyróżnienia:

– w kategorii prac historycznych:

I nagroda – mgr Marta Zdrojewska-Nowak „Reklama produktów leczniczych oraz wyrobów medycznych dostępnych w aptekach i drogeriach toruńskich na przykładzie ogłoszeń prasowych z »Gazety Toruńskiej« (1867–1921)”,

II nagroda – mgr Krzysztof Szyszka „Seminaria nauczycielskie w Toruniu w latach 1920–1936”

II nagroda – mgr Arkadiusz Bożejewicz „Oblężenia Torunia w XVII i XVIII wieku. Perspektywa porównawcza”,

III nagroda – mgr Łukasz Markuszewski „Rada Miasta Torunia w latach 1920–1939”,

– w kategorii prac z archeologii:

II nagroda – mgr Natalia Stawarz „Rola, funkcja i symbolika gotyckich budowli sakralnych na ziemi chełmińskiej na podstawie badań archeologicznych”,

– w kategorii prac z filologii germańskiej:

II nagroda – mgr Paula Wiśniewska „Kriminalität in Thorn im 18. Jahrhundert”,

III nagroda – mgr Aleksandra Paczkowska „Alltagsleben handwerklicher Familien in Thorn und Danzig in der Frühen Neuzeit”,

- w kategorii prac z archiwistyki i zarządzania dokumentacją:
wyróżnienie – lic. Anna Kirszkiewicz „Geneza i założenia Elektronicznego Obiegu Dokumentów na przykładzie Sądu Okręgowego w Toruniu”,
- w kategorii prac z geografii:
III nagroda – mgr Karol Piątkowski „Zmiany powierzchni starorzeczcy w obrębie równiny zalewowej Wisły na odcinku Toruń – Bydgoszcz”,
wyróżnienie – lic. Monika Kielik „Uwarunkowania hydromorfologiczne Wisły na odcinku od Włocławka (674,00 km) do Fordonu (775,00 km)”,
- w kategorii prac z historii sztuki:
I nagroda – mgr Jakub Polak „Nowa gazownia miejska w Toruniu, jej historia i problematyka konserwatorska”,
- w kategorii prac z kulturoznawstwa:
wyróżnienie – lic. Michalina Reda „Współczesne rzemieślnictwo w Toruniu na wybranych przykładach”,
- w kategorii prac z matematyki i informatyki:
I nagroda – mgr Dominika Pochylska „Konstrukcje klasyczne ślepych maswerków w kościele św. Jakuba na toruńskiej starówce”,
- w kategorii prac z architektury i urbanistyki:
I nagroda – inż. Marcin Furmański „Koncepcja architektoniczna Sądu Rejonowego na Placu Zwycięstwa w Toruniu”.

Popularyzacji wiedzy o Toruniu służyły także organizowane przez Towarzystwo Miłośników Torunia spotkania, wykłady, prelekcje. W ramach „Wieczorów Toruńskich” odbył się dnia 2 czerwca 2016 r. w Sali Kinowej Ratusza Staromiejskiego wykład Piotra Olińskiego „Życie codzienne w dawnym Toruniu w świetle nowożytnych kronik mieszczańskich”. 17 czerwca 2016 r. zostało zorganizowane spotkanie z cyklu Toruńskich Debat Obywatelskich na temat „Bydgoskie Przedmieście. Dzielnica. Przeszłość i przyszłość”. W dniach 9-11 września 2016 r. w Forcie IV Koło Krótkofalowców zorganizowało X Jubileuszowy Zjazd Kasztelański Bractwa Zamkowego.

W dniu 26 października 2016 r. odbyła się w Collegium Humanisticum UMK konferencja naukowa „Toruń Miastem Pokoju. II Pokój Toruński”, podczas której wygłoszono następujące wykłady:

- Krzysztof Kwiatkowski „Toruń miastem pokoju w późnym średniowieczu”,
- Adam Szweda „II pokój toruński”,
- Marcin Hlebionek „Uwagi o pieczęciach przy dokumentach II pokoju toruńskiego”,
- Sławomir Józwiak „Sposoby zaprzysięgania polsko-krzyżackich traktatów pokojowych w XV w. na tle zachodnioeuropejskich procedur ratyfikacyjnych”.

– Adam Kucharski „Trudna koegzystencja konfesyjna – Toruń miastem pokoju religijnego w epoce wczesnonowożytnej? Fakty i opinie (XVI–XVIII w.)”,

– Piotr Birecki „Czy Marian Jaroczyński, twórca II Traktatu Toruńskiego, to drugi Jan Matejko?”.

Dnia 1 grudnia 2016 r. upłynęła 22. rocznica śmierci Wandy Szuman, zasłużonego pedagoga, Honorowej Obywatelki Miasta Torunia, laureatki medalu ToMiTo „Złote Astrolabium” nr 1 z 1980 r. Z tej okazji do VII Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu noszącego imię Wandy Szuman została zaproszona Cecylia Iwaniszewska, aby na podstawie własnych wspomnień opowiedzieć o patronce szkoły. C. Iwaniszewska brała również udział 7 kwietnia 2017 r. w uroczystości 35-lecia Zespołu Szkół nr 16 na Rubinkowie imienia Wandy Szuman.

ToMiTo przekazało własne wydawnictwa na nagrody w Wojewódzkim Konkursie Katarzynkowym, organizowanym przez Oddział Przewodnicki PTTK dla dzieci. Joanna Horyza, kierownik biura ToMiTo, wzięła udział w uroczystości wręczenia nagród w dniu 9 grudnia 2016 r. w Auli I LO w Toruniu.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 3 edycje konkursu wiedzy o Toruniu dla dzieci i młodzieży, organizowanego za pośrednictwem „Nowości” pod hasłem „Czy znasz Toruń?”. Pytania konkursowe przygotował Krzysztof Kopiński. Nagrodami były książki zakupione przez ToMiTo.

Towarzystwo Miłośników Torunia objęło swym honorowym patronatem projekt naukowy realizowany przez uczniów IV Liceum Ogólnokształcącego CANPERNICUS, promującego astronautykę i inżynierię kosmiczną. ToMiTo zostało również partnerem projektu nieinwazyjnych badań Nieszawy, prowadzonych przez Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich, oddział w Łodzi.

W dniu 9 czerwca 2016 r. Towarzystwo Miłośników Torunia podpisało umowę o partnerstwie i dobrej współpracy z Fundacją „Zamek Dybów i Gród Nieszawa”. W ramach tej współpracy objęto patronatem imprezę zorganizowaną w dniach 29 kwietnia – 1 maja 2017 r. pod hasłem „Majówka z historią”.

W dniach 11-12 czerwca 2016 r. odbyły się uroczystości 110-lecia Towarzystwa Przyjaciół Ciechocinka. ToMiTo reprezentowały Ludmiła Stadnicka-Kozłowska, Jolanta Wasiewska i Cecylia Iwaniszewska.

Dnia 29 kwietnia 2017 r. na Bulwarze Filadelfijskim zostało podpisane porozumienie o współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami działającymi na Wiśle i dla dobra Wisły w związku z inauguracją obchodów Roku Rzeki Wisły. Z ramienia Towarzystwa Miłośników Torunia porozumienie podpisała Jolanta Wasiewska.

Działalność popularyzatorską prowadzą przez cały rok członkowie Sekcji Krótkofalowców, szczegóły omówione są w osobnym sprawozdaniu w niniejszym tomie.

Koło podgórskie współpracuje z Domem Muz na Podgórzu; w grudniu 2016 r. przygotowano konkurs mikołajkowy dla dzieci z lewobrzeżnej części Torunia.

Działalność wydawnicza

W okresie sprawozdawczym Towarzystwo Miłośników Torunia opublikowało z pomocą finansową Gminy Miasta Toruń następujące wydawnictwa:

- Rocznik Toruński tom 43, pod redakcją Agnieszki Zielińskiej, wydawany wspólnie z UMK,

- *Toruń miastem pokoju, II pokój toruński*, pod redakcją Piotra Olińskiego, Waldemara Rozynkowskiego, wydany w porozumieniu z Drukarnią Wydawnictwo Adama Marszałka,

- Michał E. Staśkiewicz *Bez kolorów i egzaltacji wspomnienia animatora kultury w Piotrkowie Trybunalskim, na Śląsku i w Toruniu*, pod redakcją Zefiry Jędrzyńskiego, w porozumieniu z Drukarnią TOTEM,

- Teresa i Jacek Tyliccy *Thorunensia i inne rysunki z XVIII-wiecznej kolekcji pastora Jana Jakuba Haselaua*, w porozumieniu z Drukarnią TOTEM,

- kolorowy folder przygotowany przez Arkadiusza Kierysa z okazji kwesty na cmentarzu w dniu 1 listopada, wspólnie z Urzędem Miasta Torunia.

Wydawnictwa Towarzystwa Miłośników Torunia znalazły się w sprzedaży na V Kiermaszu Książki Regionalnej, który odbył się 15 maja 2017 r. w Bibliotece Głównej UMK w Toruniu.

* * *

Na zakończenie sprawozdania z działalności Towarzystwa Miłośników Torunia pragniemy podziękować za pomoc udzieloną nam przez liczne instytucje: władze miasta Torunia z prezydentem Michałem Zaleskim i przewodniczącym Rady Miasta Marcinem Czyżniewskim, Uniwersytet Mikołaja Kopernika z rektorem prof. dr. hab. Andrzejem Tretynem, Muzeum Okręgowe z dyrektorem dr. Markiem Rubnikowiczem, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków z dyrektorem Mirosławą Romaniszyn oraz redakcję „Nowości”. Niezawodną pomoc w czasie organizowania konkursu „Toruń w kwiatach” okazywały nam firmy „Patio” i „Skwer”. Nasze podziękowania kierujemy również do wszystkich osób, które w dniu 1 listopada cierpliwie krążyły po cmentarnych drózkach, zbierając datki przekazywane na renowację zniszczonych nagrobków, a także do wszystkich ofiarodawców.